

Oponentský posudek diplomové/bakalářské práce

Název práce: Vliv cílových skupin na osobu sociálního pracovníka

Autor práce: Bc. Hana Donéevá

Obor studia: Etika v sociální práci

Posudek vypracoval: Mgr. Karel Šimr, Ph.D.

Datum: 15.7. 2019

Autorka si ve své diplomové práci klade poměrně náročný cíl poukázat na vliv cílových skupin na osobnost sociálního pracovníka a reflektovat ho. Skládá se z teoretické a výzkumné části. Po důkladné definici užívaných pojmů a jednotlivých cílových skupin sociální práce se na základě teorií Howea (podněcovatelé vědomí, revolucionáři, hledači významů, opraváři) a Eysenca (melancholik, choleric, flegmatik, sangvinik) pokouší popsat vztah mezi osobností pracovníka a jednotlivými cílovými skupinami.

V teoretické části přiřazuje k jednotlivým cílovým skupinám (děti, mládež a rodiny, zdravotně a mentálně znevýhodněné osoby, senioři, osoby ohrožené sociálním vyloučením, uživatelé návykových látek, cizinci, migranti a uprchlíci) specifický typ sociálního pracovníka dle jeho přístupu a osobnostních rysů. Zde bohužel není zřejmé, zda autorka k tomuto přiřazení dochází na základě pramenů nebo vlastního zkoumání. Vzhledem k absenci odkazů předpokládám, že jde o druhý případ, přičemž ovšem postrádám metodologii, s jejíž pomocí k výsledku došla (např. srovnání specifických potřeb či hodnot klientů v dané životní situaci a vlastností a přístupů pracovníka). Naznačené vazby – pokud nejsou převzaty od jiných autorů – by měly být výsledkem zkoumání, nikoli předpokladem, případně by měly být definovány jako domněnky a následně diskutovány a ověřeny.

Jestliže v první části se tedy zdá, že autorka se snaží navrhnout optimální typ sociálního pracovníka pro jednotlivé cílové skupiny, v části výzkumné je jejím tématem spíše sociálně-psychologický vliv klientů na jejich práci i osobní život. Daný výzkum a reflexi jeho výsledků můžeme považovat za hlavní sdělení práce. V něm autorka popisuje podoby tohoto vlivu v oblasti sympatií a antipatií, volby metod práce, vyhoření, postojů k cílové skupině a vědomí smysluplnosti práce s ní a dokládá na odpovědích respondentů existenci a projevy tohoto vlivu.

Práci bych vytkl sklon k určitému determinismu, který se projevuje v oblasti chápání osobnosti pracovníka (práce člověka není určena pouze jeho osobnostními předpoklady, ale i získanými dovednostmi, přisvojenými postoji apod.), ale např. už v úvodu (s. 12), kde v genderové oblasti, kde hovoří o tom, že ženy mají větší empatii a „hlubší zájmy“ než muži, z čehož plyne jejich větší disponovanost pro sociální práci.

Vážím si sebereflexe autorky v závěru práce, v níž si uvědomuje, že by podobu výzkumu bylo potřebné pro dosažení optimálních výsledků příště modifikovat. A velmi si cením užití cizojazyčné literatury.

Práci doporučuji k obhajobě.